

Kaupunkiympäristön palvelualue

Toiminta-ajatus

Kaupunkiympäristön palvelualue huolehtii kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja hallinnasta sekä käyttökelpoisena pitämisestä. Se huolehtii myös ympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja luonnon monimuotoisuudesta. Palvelualue vastaa myös kaupungin maa- ja vesiomaisuuden hallinnasta, asumisen edistämisestä sekä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon, rakennusvalvonnan, kiinteistönmuodostuksen, jätehuollon, vesihuollon ja joukkoliikenteen viranomaistehtävistä, kaupungin henkilökuljetuspalvelujen järjestämisestä sekä kaupungin paikkatietopalveluista.

Palvelualueeseen sisältyvät seuraavat avainprosessitason vastuualueet: Kaupunkisuunnittelupalvelut, rakentamisen ja kunnossapidon palvelut, maaomaisuuden hallintapalvelut, ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut sekä johdon tukipalvelut.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kuopiolla on edellytykset vahvaan kasvuun ja valtakunnallisissa vertailuissa kaupunki on mm. asukasmäärän suhteellisen kasvun perusteella kärkisijoilla. Kuopioon muuttohalukkuuden lisäksi myös asukastyytyväisyys on tiukasta taloudesta huolimatta pysynyt hyvällä tasolla. Tonttikysynnän ja rakentamisen tason säilyttämiseksi kaupungin on pystyttävä tarjoamaan monipuolisia vaihtoehtoja. Lähivuosina kasvua tukevia suurhankkeita ovat Savilahden, Kuntolaakson, Mölymäen ja Kuopionlahden alueiden kehittäminen sekä Sorsasalo-oon suunnitellun biotuotetehtaan jatkovaiheet.

Palvelualueen toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukykystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa voimakkaasti kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastyytyväisyyteen.

Tärkeä osa kaupungin kasvuohjelman toteuttamisessa on riittävän asunto- ja yritystonttitarjonnan säilyttäminen. Asuntotuotanto on nyt strategian mukaisella tasolla. Asuntotuotannon nousu on lisännyt tonttien kysyntää ja haastaa tonttivarannon. Asuntotuotannossa vuoden 2018 painopistealueet uudisrakentamisen osalta ovat Hiltulanlahti, Mölymäki ja Kuikkalampi.

Kasvun säilyttämisen kannalta tärkeässä asemassa on työpaikkojen lisääminen, joten hyvälle tasolle saatu elinkeinorakentamisen mahdollistava yritysalueiden suunnittelu ja toteutus on myös varmistettava. Tonttituotanto ja etenkin täydennysrakentamisen lisääminen vaativat pitkäjänteistä lisäpanostusta tonttituotantoketjuun sekä erilaisiin ympäristö- ym. selvityksiin.

Kaupungin tonttien pääluovutusmuoto on vuokraus. Ulkoisten maanvuokratulojen ennakoidaan jatkavan kasvua. Vuokratulojen kasvuun vaikuttavat tehtävien vuokrasopimusten määrä ja elinkustannusindeksin pisteluvun kehitys, joka tällä hetkellä on maltillista.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminnassa näkyy edelleen lisääntyvä alueellinen yhteistoiminta. Seuralliset ja alueelliset viranomaistoiminnot ja kumppanuusselvitykset laajentavat toiminta-aluetta.

Infrarakenteiden kunnossapidon liian niukat taloudelliset resurssit rakenteiden vanhentuuessa johtavat enenaikaiseen kulumiseen, vaurioitumiseen ja palvelutason alenemiseen ja rakenteiden käyttöikä lyhenee olennaisesti. Tämän vuoksi on ajauduttu infran osalta korjausvelkakierteeseen, joka vaatii tulevaisuudessa yhä enemmän määrärahoja kunnossapitoon ja korjausinvestointeihin. Kunnossapidon tason pitäminen vähintään nykyisellään ja riittävästä rahoituksesta huolehtiminen on ensiarvoisen tärkeää

Kuopio kuuluu resurssiviisauden edelläkävijäkuntien FISU-verkoston ja Kuopio on käynnistänyt resurssi- viisaustyön, joka vaatii laajasti kaupunkiorganisaation sitoutumista. Vuoden 2018 aikana KierRe-hanke (Kier-

totalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa) päättyy, jonka jälkeen resurssiviisaustyön organisoinnista on huolehdittava. Työ vaatii ohjelman toteutumisen seuranta ja mittaroinnin kehittämistä ja jalkauttamista osaksi kaikkea työtä ja päätöksentekoa. KierRe-hankkeen aikana mm. Savilahdessa toteutetaan kiertotalouden kokeiluja, joita skaalataan muille alueille. Kokeilukulttuurin ja uusien mallien etsimistä tulee jatkaa myös KierRe-hankkeen päättymisen jälkeen.

Resurssiviisaustyö lisää hankemahdollisuuksia merkittävien yhteistyökumppaneiden kanssa, mutta hankkeet edellyttävät kuntarahoitusosuutta ja työpanosta. Uudet innovatiiviset mm. kiertotalouteen liittyvät tutkimus- ja kehityshankkeet tutkimus- ja oppilaitosten kanssa vahvistavat Kuopion osaamiskeskittymistä ja luovat mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle Kuopiossa.

Ilmastopoliittinen ohjelma ja lainsäädäntö edellyttävät mm. energiatehokkuutta, täydennysrakentamisen osuuden lisäämistä, liikennepoliittikan kehittämistä sekä hulevesien ja tulvariskien entistä parempaa hallintaa.

Joukkoliikenne tukee vahvasti seudun elinvoimaa sekä taloudellista kehitystä. Joukkoliikenteen käyttäjämäärät ovat kasvaneet voimakkaasti. Joukkoliikennettä kehitetään edelleen keskisuurten kaupunkiseutujen edelläkävijäksi

Vesihuoltolain ja MRL:n muutoksella on merkittävä vaikutus kaupungin toimintaan ja vesihuollon resursointiin. Hulevesien kokonaishallinta ja suunnittelu myös viemäreiden osalta on siirtymässä kokonaan Kuopion Vedeltä kaupunkiympäristön palvelualueelle. Samassa yhteydessä tulee selvittäväksi Kuopion veden mahdollisen yhtiöittämisen aiheuttamat muutokset kaupunkiympäristön palvelualueen toiminnoissa. Alueiden käytön ja katurakenteiden suunnittelukokonaisuus sisältäen vesihuollon suunnittelun lisää joustavuutta ja tehokkuutta suunnittelutuotannossa. Hulevesiasioiden vastuiden järjestäminen palvelualueen sisällä ja mahdollinen hulevesimaksun kerääminen ovat yksi painopistealue vuodelle 2018. Vastuun siirtyessä on tärkeää, että toiminnalle varataan riittävät resurssit.

Jätehuollon viranomaispalveluissa toimintaympäristömuutoksia voivat aiheuttaa jätelakiin suunnitellut muutokset liittyen kunnan tehtäviin ja vastuisiin jätehuollossa. Tulevien muutosten laajuus on vielä epävarmaa, joten niihin varautuminen on haastavaa. Tilannetta kuitenkin seurataan ja tarpeen mukaan toiminnan painopisteitä suunnataan uudelleen muutosten myötä..

Kuntaliitosten ja raakamaan ostojen seurauksena kaupungin metsäomaisuus on kasvanut. Lisäksi metsien hyvän hoidon seurauksena metsien puuston kasvu on kohonnut n. 60 000 k-m³:n tasolle. Kohonnut puuston kasvu antaa mahdollisuuden n. 40 000 k-m³:n hakkuusuunnitteeseen. Edellä mainitulla hakkuusuunnitteella pystytään ottamaan huomioon sekä kaupungin metsien tärkeä merkitys asukkaiden virkistymetsinä että luonnon monimuotoisuusarvot.

Asukkaiden vuorovaikutusta osana elinympäristön ja palvelujen suunnittelua lisätään. Asukaslähtöinen kehittämistoiminta kytkeytyy käyttäjälähtöisten palvelujen ja vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. Asukkaat osallistuvat suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja kehittämiseen. Mahdollisuuksia vuorovaikutukselliseen toimintaan parannetaan myös Apajaan sijoittuvalla ”citylab / kaupunkilaisten olohuone” – toiminnalla. Asukkaiden omaehtoista yhteisöllistä toimintaa elinympäristönsä kohentamiseksi vahvistetaan myös mm. talkoo-raham avulla ja aktivoidaan pitäjäraatien sekä kyläyhdistysten toiminnan kautta.

Tulevaisuuden toimintaympäristöä analysoitaessa suoritetaan digitaalisten mahdollisuuksien arviointi ja mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen osana toiminnan kehittämistä. Nyt jo suunnitteilla ovat asukkailla jaettavat joukkoliikenteen reaaliaikainen aikatauluinfo, reaaliaikainen kunnossapitotieto sekä älykäs kaupunkipyöräjärjestelmä. Mahdollisuuksia avaavat myös kannustavat älykkäät järjestelmät, mm. joukkoliikennepeli, tietomallinnuksen käyttö suunnittelusta toteutukseen ja eri älyjärjestelmien datan hyödyntäminen mm. kaupunkisuunnittelussa.

Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

Varmistaakseen hankitun maaomaisuuden mahdollistaman tulovirran, palvelualue suuntaa resursseja erityisesti tuloa tuottaviin toimenpiteisiin. Suunnittelulla, tonttituotannolla ja kunnallistekniikan rakentamisella sekä koko prosessin tiiviillä yhteistyöllä varmistetaan tonttivarannon riittävyys ja houkuttelevuus ja samalla koko kaupungin positiivinen kehitys. Tässä yhteydessä kiinnitetään entistäkin enemmän huomiota tuleviin hoito- ja ylläpitokustannuksiin. Maaomaisuuden ja kaupungin käytöstä poistuvien kiinteistöjen jalostusta ja myyntiä tehostetaan edelleen mm. aktiivisella yhteistyöllä rakentajien kanssa. Valmistelussa otetaan huomioon käynnissä olevat palveluverkkotarkastelut.

Kaupunkirakenteen tiivistämiseksi lisätään täydennysrakentamista. Tuottavuushyödyt tulevat näkymään sekä investoinneissa että käyttötaloudessa. Samalla mahdollistetaan toimiva, kustannustehokas ja energiatehokas palvelurakenne ja edistetään Kuopion kaupunkirakennemallin – kävelykaupunki, joukkoliikennekaupunki, autokaupunki – kehitystä.

Tilajatoiminnan kehittämisessä painopiste on sopimusten kehittämisessä ja suunnittelun ohjauksessa. Kilpailuttamisen ajoitus koko toteutusketjun osalta on entistä tärkeämpää. Kun ketju kokonaisuudessaan suunnittelusta toteutukseen ja kunnossapitoon hallitaan, voidaan toimia optimaalisesti ja taloudellisesti kustannuksia säästään. Kehitetään uusia toteutus- ja rahoitusmalleja kuten vuoden 2017 lopussa alkanut Savilahden allianssihanke.

Kunnallisteknisessä suunnittelussa ja joukkoliikenteessä otetaan käyttöön laaja-alainen asiantuntijapalveluiden puitesopimus vuoden 2018 alusta alkaen, mikä mahdollistaa aikaisempaa monipuolisemman ja joustavamman asiantuntijapalveluiden käytön useammaksi vuodeksi.

Joukkoliikenteessä käyttöön otettavalla reaaliaikainen informaatiojärjestelmällä ja digitaalisella reittioppaalla parannetaan asiakaspalvelua. Liikennettä kilpailutettaessa siirrytään bruttosopimusmallin käyttöön, mikä mahdollistaa liikenteen nykyistä nopeamman sopeuttamisen kysynnän muutoksiin ja sitä kautta lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja käytettävyyttä.

Kunnossapidon lähivuosien keskeinen haaste on kustannusten optimointi tarjoten kuitenkin riittävä ja turvallinen palvelutaso väylien käyttäjille ympäri vuoden. Alueurakoista vuoden 2018 alussa kilpailutetaan keskeisen kaupunkialueen läntinen alueurakka sekä Maaningan alueurakka.

Sähköisten palveluiden kehittämistä jatketaan laajentamalla asiakkaille tarjottavien paikkatietopalveluiden tietosisältöä ja uusia karttarajapintapalveluita sekä kehitetään 3D – mallien julkaisutekniikkaa. Internet-karttapalvelun tietosisällön lisääminen vähentää yhteydenottoja asiakaspalveluun ja vapauttaa resursseja asiantuntijatyöhön.

Rakennusvalvonnassa siirrytään rakennuslupien osalta kokonaan sähköiseen käsittelyyn ja sähköisten rakennuslupa-asiakirjojen myyntipalvelua laajennetaan. Uusien aineistopyyntöjen digitointia pyritään tekemään tilausperiaatteella siten, että aineisto toimitetaan myyntipalveluun muutaman vuorokauden kuluessa tilauksesta.

Infrarakenteiden kunnossapidon riittämättömyys rakenteiden vanhentuessa johtaa ennen aikaiseen kulumiseen, vaurioitumiseen ja palvelutason alenemiseen. Rakenteiden käyttöikä lyhenee olennaisesti, mikäli niitä ei pidetä kunnossa. Tämän vuoksi kunnossapidon tason hienoinen nostaminen ja riittävästä rahoituksesta huolehtiminen ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Toiminnan painopisteet

Taloudellisten ja toiminnallisten haasteiden lisääntyessä on ensiarvoisen tärkeää kehittää edelleen vuorovai-
kutusta asiakkaiden ja asukkaiden kanssa. Mm. maankäytössä ja täydennysrakentamisessa hankkeiden

hyväksyttävyyttä lisää aito ja oikea-aikainen koko valmisteluketjun käymä keskustelu. Tämä sekä käyttöön otetun palautejärjestelmän tehokas hyödyntäminen edistävät tiedon kulkua ja vuorovaikutusta.

Asukkaiden omaehtoista toimintaa ja osallistumista asuinympäristönsä kehittämiseen tuetaan mm. talkooraalla. Tavoitteena on asukkaiden aktiivinen osallistuminen suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja kehittämiseen. Vaikutusten arviointia – mm. ilmastovaikutukset ja yritysvaikutukset – kehitetään edelleen.

Tonttitarjonnan riittävyyden ja monipuolisuuden varmistaminen edellyttää kaupungin kasvuohjelman mukaisen alueiden sekä täydennysrakentamisalueiden kaavoitusta ja kunnallistekniikan rakentamista sekä aktiivista maanhankintaa. Painopisteenä on myös maankäyttösopimusten tekeminen täydennysrakentamis- ja muutoskaava-alueilla.

Savilahti, Kuntolaakso, Mölymäen ja Kuopionlahden alueet sekä Lehtoniemen pohjoisosa, Pienen Neulamäen yritysalue ja Sorsasalon biotuotetehtaan alue ovat suunnittelun painopisteinä vuoden 2018 toiminnassa. Suunnittelussa näkyy entistäkin korostuneemmin täydennysrakentaminen. Uusien alueiden osalta kunnallistekninen rakentaminen painottuu Hiltulanlahden, Mölymäen ja Kuikkalammen alueille. Myös Saaristokaupungissa jatkuvat rakennustyöt. Savilahden allianssihankeeseen lisäksi parannetaan Savilahteen johtavaa Niiralankatua. Asemanseudun rakentaminen käynnistyy vuoden aikana. Ydinkeskustassa alkaa Snellmannipuiston ja Kauppakadun peruseräparannukset.

Omakotitonttien luovutuksen painopiste on siirtymässä Hiltulanlahti II –alueelle, joka sijoittuu moottoritien länsipuolelle. Hiltulanlahden alueen pirstaleinen kiinteistöjaotus, olemassa oleva rakennuskanta ja haasteelliset maasto-olosuhteet aiheuttavat tonttituotannolle haasteita. Alue on kaavataloudellisesti kallis tuotettujen tonttien määrään nähden. Lähivuosina tulee omakotitonttien luovutus olemaan noin 60 tontin tasolla.

Kaupunki on viime vuosina talousarvioissaan tukeutunut vahvasti arvotonttien myynneistä saataviin myyntivoittoiin. Kaupungin omistamien arvotonttien määrä on rajallinen ja lähivuosina myyntivoitot tulevat väistämättä laskemaan viimeisten vuosien tasosta merkittävästi. Jokainen arvotontin myynti on myös pois tulevista vuokratuotoista, jotka pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ovat kaupungille tuottoisampia kuin tonttien myynti. Tontteja vuokraamalla maapohjan omistus säilyy kaupungilla, jolloin voidaan myös paremmin ohjata tulevaisuuden maankäyttöä ja kaupungin kehittymistä. Vuodelle 2018 myyntivoitto-odotuksia on kasvatettu poikkeuksellisesti myyntiin tulevista arvotonteista johtuen. Maanhankintaa toteutetaan laajentumisalueilla suunnitelmien mukaisen asunto- ja yritysrakentamisen mahdollistamiseksi.

Maa- ja metsäomaisuudesta saatavat tulot varmistetaan pitkäjänteisen maapolitiikan ehdoilla. Kaupungin metsiä tullaan hoitamaan uudessa metsäsuunnitelmassa määritettävien periaatteiden mukaisesti ja metsäsuunnitelmassa vahvistettavassa laajuudessa.

Kuopiota markkinoidaan haluttuna asuinkaupunkina. Asuntotuotantoa edistetään vastaamaan tuotantotavoitteita ja riittävä ARA-rahoitteinen vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotanto varmistetaan. Asuntokannan korjaustoimintaa ja esteettömyyttä edistetään valtion avustusten tuella. Jälkiasennushissien rakentaminen vauhdittui voimakkaasti vuonna 2016 ja useiden hissien rakentamiseen vuosittain varaudutaan myös tulevina vuosina. Täydennysrakentamisen vauhdittamiseksi sovelletaan valtuuston hyväksymiä rakentamista helpottavia maapoliittisia toimintamalleja.

Ilmastopoliittisen ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen toteuttaminen sekä kestävä kehityksen huomiointi on edelleen tärkeä painopistealue koko kaupunkitasolla. Ilmastopoliittiseen ohjelmaan sisältyvien tavoitteiden toteuttaminen ja seuranta edellyttävät myös työkalujen kehittämistä ilmastovaikutusten tunnistamiseen ja arviointiin suunnittelun apuvälineiksi sekä mahdollisimman tarkkaa tietoa kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä.

Joukkoliikenteen toimivuutta kehitetään Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenne 2025 –ohjelman mukaisesti. Linjastosuunnitelman laadinta on käynnistetty ja uudet liikennöintisopimukset tehdään bruttomallilla, joka lisää työtehtäviä ja vaatii panostusta mm. suunnitteluohjelmaan. Viisaan liikkumisen hankkeessa parannetaan joukkoliikenteen informaatiopalveluita mm. reaaliaikaisen informaatiojärjestelmän avulla.

Hankitaan avoimen joukkoliikenteen liikennepalvelut bruttomallilla uuden linjastosuunnitelman pohjalta. Käynnistetään selvitys pysäkkien saatavuudesta toteuttamishankkeen mukaisesti. Viisaan liikkumisen hankkeessa toteutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä osana joukkoliikennejärjestelmää. Käynnistetään selvitys busien vaihtoehtoisesta käyttövoimasta. ELY:n Walitti-järjestelmän lipunmyynti tapahtuu yhteistyössä kaupungin kanssa.

Jätehuollon viranomaispalveluissa jatketaan vuonna 2017 aloitettua jätehuollon palvelutason määrittelyä yhteistyössä alueen kuntien ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Palvelutasossa vahvistetaan yhteisesti koko jätelautakunnan toiminta-alueella tarjottavien kunnallisten jätehuoltopalvelujen vähimmäistaso. Taso määritellään mm. sekajätteen ja hyötyjätteiden kiinteistöittäiselle jätteenkuljetukselle, aluekeräyspisteille, Jätteenkuljetuksen järjestäjille ekopisteille, lajitteluasemille sekä asiakkaiden palveluneuvonnalle ja viestinnälle.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää lisääntyvää yhteistyötä vesihuoltolaitosten ja viranomaisten kesken. Neuvontaa ja tiedostusta kohdistetaan erityisesti liitos- ja sopimuskuntien alueille muuttuneiden ympäristösuojelumääräysten osalta. Myös muuttuvaan lainsäädäntöön liittyvissä asioissa sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi on tarpeen tehostaa neuvontaa, ohjausta ja yhteistyötä. Rakentajien ohjauksessa pääpaino on rakennusten terveellisyydessä ja omatoimisen asumisen tukemisessa.

Vesihuoltolain sekä maankäyttö- ja rakennuslain hulevesien hallintaa ja käsittelyä koskevat muutokset aiheuttavat uusia järjestelyjä tehtävänjaossa kaupungin ja Kuopion Veden välillä, hulevesien hallinnan suunnittelua mm. kaavoituksen yhteydessä sekä lisäävät viranomaistehtäviä. Tavoitteena on hulevesien hallinnan ja sitä kautta niiden aiheuttamien haittojen vähentäminen.

Toiminnan painopisteiden vaikutukset osaamis- ja henkilöstötarpeeseen sekä henkilöstövaikutukset

Toimintamuutoksista johtuen tilaajaosaamista ja hankehallintaa tulee edelleen vahvistaa. Tilaajaosaaminen edellyttää myös verkostoitumista valtakunnallisiin ja kansainvälisiin kehittämishankkeisiin ja tarvitsee kilpailuttamis- ja viestintäosaamista.

Henkilöstötarpeeseen vastataan ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Rekrytointitilanteissa tarkastellaan mahdollisuudet tehtäväkuvien laajentamiseen ja tehtävien yhdistämiseen, joskin suurimmaksi osaksi resurssista poistuva työpanos korvataan uusrekrytoinneilla. Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen, hulevesivastuiden siirtyminen kaupunkiympäristön palvelualueelle sekä ulkoilu- ja virkistyspalveluiden työnjakomuutokset edellyttävät resursoinnin vahvistamista.

Henkilöstön monitaitoisuutta edistetään ja tuetaan henkilöstöä ottamaan vastaan yhä laajenevia tehtäväkonaisuuksia. Vuorovaikutustaidot, tiedonkulku ja kokonaisvaltainen ympäristöosaaminen sekä ekotehokkuuden hallinta korostuvat. Näiden taitojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen edellyttävät työssä jaksamiseen panostamista mm. koulutuksen, palkitsemisen ja työhyvinvoinnin osalta.

Henkilöstövaikutukset (määrälliset)

Kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstöresurssit kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna 8,5 henkilötyövuotta. Lisäresurssia tarvitaan kaavoitukseen, vesihuollon suunnitteluun, kunnallistekniseen suunnitteluun, valaistuksen suunnitteluun ja rakennuttamiseen sekä reitistösuunnitteluun. Myös palvelualueiden väliset henkilösiirrot lisäävät kaupunkiympäristön palvelualueen henkilömäärää. Hulevesivastuiden siirtymisen vaikutuksia henkilöstöresursseihin ei ole vielä arvioitu.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Lähivuosina on vaihtuvuutta useissa erityisosaamista vaativissa tehtävissä. Rekrytoinnissa tavoitteena olevasta mentorointivaiheesta joudutaan taloudellisista syistä useissa tapauksissa luopumaan. Rekrytoinneissa huomioidaan mahdollisuus siihen, että henkilöstö huolehtii myös palveluprosessien ja palvelualueiden rajat ylittävistä tehtävistä. Ostopalvelujen käyttö ja kumppanuudet edellyttävät riittäviä ohjausresursseja.

Edistääkseen tulevaisuuden työvoiman saatavuutta kaupunkiympäristön palvelualue tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Rakentamisen ja kunnossapidon palveluissa on siirrytty tilaaja-tuottajajärjestelmään. Oman suunnittelun ja ostopalvelujen käytön jakautumista arvioidaan jatkuvasti ottaen huomioon työn tuottavuus ja tehokkuus. Maaomaisuuden hallintapalveluissa sekä ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa käytetään ostopalveluja mm. puunkorjuussa, mittaus- ja tutkimuspalveluissa, eläinlääkintähuollossa ja laboratoriopalveluissa. Ostopalvelujen osuus kaupunkiympäristön palvelualueella on kasvanut joukkoliikenteen järjestämisen mallin muututtua. Uudessa järjestelmässä kaupunki ostaa palvelut liikennöitsijöiltä ja saa lipputulot.